

งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5

นายเพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น

003437

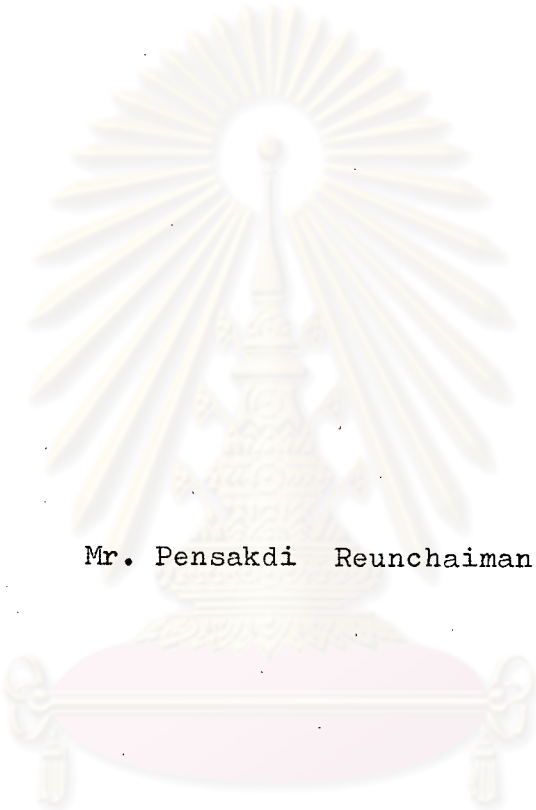
ศูนย์วิทยพัทยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคัมภักสูตร ปริณญากรุ ศาสตร มหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาบริหาร การศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

116737886

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF SECONDARY
SCHOOL IN THE FIFTH EDUCATIONAL REGION

Mr. Pensakdi Reunchaiman

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

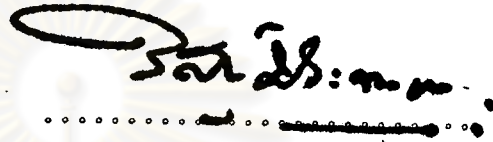
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อเมตทิไจน์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการ ศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการ วจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5

ชื่อ นายเพ็ญศักดิ์ เวินใจมั่น

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของการบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 5
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน บริการอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 และปัญหาการปฏิบัติงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ทำการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 5 รวมทั้งสิ้น 6 จังหวัด ได้ถือเอาจังหวัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกมาร์ยละเอียด 50 ของจังหวัดที่อยู่ในเขตการศึกษา 5 ทั้งหมด วิธีเลือกจังหวัดใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple random sampling)

เมื่อได้จังหวัดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ได้ใช้วิธีเดียวกันนี้สุ่มตัวอย่างเลือกโรงเรียนมาใช้ในการวิจัยร้อยละ 50 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 5 ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการและกลุ่มประชาชน และนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาการร้อยละในการเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 5 ส่วนใหญ่จะมีลักษณะโครงสร้างของระบบบริหารงานและการจัดองค์การต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่คล้ายคลึงกัน โดยมีอาจารย์ใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในโรงเรียน มีการแต่งตั้งผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการและฝ่ายปกครอง นอกนั้นเป็นครูหัวหน้าสาย และครูที่ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามแต่โรงเรียนจะจัดให้มีขึ้น ครูที่รับผิดชอบงานในหน้าที่แต่ละฝ่ายจะอยู่ภายใต้การประสานงานของหัวหน้าฝ่าย และขึ้นตรงต่อครูใหญ่

2. หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายต่างก็มีการประสานสัมพันธ์กัน ส่วนใหญ่หัวหน้าฝ่ายทำงานไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ ผลการวิจัยงาน 5 ประเภทซึ่งได้แก่

งานบริหารคานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน บริการอื่น ๆ ประเภทเดียวกัน และงานคานความสัมพันธ์กับชุมชน สรุปได้ดังนี้

- 2.1 งานคานธุรการและบริการ มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1
- 2.2 งานคานวิชาการ มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 2
- 2.3 งานบุคคล มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 3
- 2.4 งานกิจการนักเรียน มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 4
- 2.5 งานคานความสัมพันธ์กับชุมชน มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 5

3. เกี่ยวกับปัญหาโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียน และปัญหางานบริหารการศึกษาทั้ง 5 คาน ของโรงเรียนดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาประสบปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารและปัญหาทั้ง 5 คาน คล้ายคลึงกัน

collected from the administrators, educational personnel and certain other group. Data were then processed into percentages.

Findings

1. Most of the secondary schools of the General Education Department in the Fifth Educational Region have similar administrative and organizational structures. The principal has the greatest responsibility in the school. The vice-principal handles routine tasks, including education affairs and the student affairs. Teachers serve as the heads academic departments. Teachers are occasionally appointed for special tasks. Teachers acting as department heads are directly responsible to the principal.

2. There is good cooperation among department heads. The majority of these people do not realize the responsibilities of the positions they hold. This research project, with studied academic affairs, personnel administration, students affairs, budgeting and general administration, the relationship between the school and community, produced the following conclusion :

2.1 The most important aspects of education administration is budgeting⁺ and general administration.

2.2 The second most important is academic affairs.

2.3 The third most important is personnel administration

2.4 The forth most important is student affairs.

2.5 The last and least important is the relationships between the school and the community.

3. Each school faces similar problems because their organizational structures are similar.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไคควยดี เนื่องจากได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือและให้
คำแนะนำจากหลายท่าน คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิญญู สาธ, อาจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, อาจารย์
ดร.อมรชัย ตันติเมธ, อาจารย์ ดร.พิชัย บุณสมบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์นพพงษ์
บุญจิตราคุลย์ ได้ให้คำปรึกษา เสนอแนะ ให้ความรู้ทางด้านทฤษฎี และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ควยดีตลอดมา จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จบริบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยรู้สึกขอบคุณผู้มีนามต่อไปนี้ ซึ่งเป็นศิษย์เก่าโรงเรียนอุเทนทอง ไคช่วยกัน
ออกทุนทรัพย์เพื่อใช้ในการวิจัย เป็นเงินรวมทั้งสิ้นถึง 5,000 บาท คือ นายประสงค์ ตันมณีวัฒนา,
นายสันติ เอกานิชชาญ, นายอิสระ วัฒนศิริภรณ์, นายวีระชาติ บัณฑิต, นายทรงศักดิ์ ศรีแสง
จันทร์, นายสมชาย เจริญศิริสุทฎิกล, นายพิเชษฐ์ อินทรกำสชชัย, นายวิเชษฐ เจริญศิริสุทฎิกล,
นายชัยสิทธิ์ ลุณกัน, นายเกียรติ ทองดิม, นายโชติ ศรีพุดตาล, นายณรงค์พล ศรีกิตติประ
ภังส์, นายบุญเรือง ศรีศา, นายสมาน โสไค, นางสาวกรรณิการ์ โพธิศรีทอง, นางสาวภาพ
วัฒนา, นางสาวจรรุวรรณ ศรีแสงจันทร์, นายอุทิศ จันทรลอย, นางสาวจิตติมา โสขุมา,
นายณรงค์พันธ์ สารภินัย, นางสาวพรรณิ ฤกษ์รัตน์, นายประสาร เรืองสุขอุดม, นายวิชัย
เอกานิชชาญ, นายโกวิท ศรีษะฐยานนท์, นายวิเชียร เหลืองออน, นายศักดิ์ พรพนา,
นายทรงวุฒิ สวรรณ, นายภู แซ่เตียว, นางหยกฟ้า ศรีขวัญ, นางรำไพ จิระเสวีจินดา,
นางสุวิภา จิระเสวีจินดา, นางประภา จิระเสวีจินดา, อาจารย์อัมพร เรือนใจมัน, อาจารย์
สุนันทา เตือนศิริ

ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่าน ตามที่ไคกล่าวมาข้างต้น จึงขอ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมัน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
รายการตารางประกอบ.....	๑๑
รายการแผนภูมิประกอบ.....	๑๒

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	คำจำกัดความต่าง ๆ สำหรับการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	5
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
2	ข้อเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	งานบริหารการศึกษาของมัธยมศึกษา.....	7
	การบริหารงานวิชาการ.....	12
	การบริหารงานบุคคล.....	15
	การบริหารกิจการนักเรียน.....	19
	การบริหารงานธุรการการเงิน.....	22
	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน.....	24
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	28
	ปัญหา.....	28
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	28

	วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
	การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
	ลำดับการเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
	โครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	44
	ปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5...	121
5	สรุปผลการวิจัยอภิปรายและขอเสนอแนะ.....	124
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	124
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	124
	สรุปผลการวิจัย.....	125
	ขอเสนอแนะ.....	136
	บรรณานุกรม.....	138
	ภาคผนวก.....	141
	ประวัติการศึกษาของผู้วิจัย.....	183

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนจังหวัดและโรงเรียนที่ได้สุ่มตัวอย่างมาใช้ในการวิจัย.....	31
2	จำนวนขอของแบบสอบถามและนำหนักความสำคัญของงานแต่ละประเภท.....	35
3	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	37
4	ลักษณะประชากรที่ตอบแบบสอบถามโดยแบ่งตามลักษณะเพศ.....	40
5	แสดงวิถีทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม (เฉพาะกลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ).....	42
6	แสดงอาชีพของประชาชนและบุคลากรของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
7	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านงานบริหาร วิชาการ ตามความเห็นของผู้บริหาร.....	48
8	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านงานบริหาร บุคคลตามความเห็นของผู้บริหาร.....	55
9	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านงานกิจการนักเรียนตามความเห็นของผู้บริหาร.....	61
10	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการบริหารงานธุรการ ตามความเห็นของผู้บริหาร.....	66
11	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตามความเห็นของผู้บริหาร.....	70
12	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ ตามความเห็นของนักวิชาการ.....	75
13	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านบริหาร บุคคลตามความเห็นของนักวิชาการ.....	81
14	งานบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านบริหาร กิจการนักเรียน ตามความเห็นของนักวิชาการ.....	85

15	การบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านธุรกิจ การตามความเห็นของ นักวิชาการ.....	91
16	การบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตาม ความเห็นของนักวิชาการ.....	94
17	การบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านวิชาการตามความเห็นของ ประชาชน.....	99
18	การบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านบุคคลตามความเห็นของ ประชาชน.....	103
19	การบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านกิจการนักเรียนตามความ เห็นของประชาชน.....	105
20	การบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตาม ความเห็นของประชาชน.....	111
21	การบริหาร การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตาม ความเห็นของประชาชน.....	113
22	เปรียบเทียบความสำคัญของการปฏิบัติงานบริหาร การศึกษาด้านต่าง ๆ ตาม ความเห็นของ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชน.....	119

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงสายงานบริหาร โรงเรียน ขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป.....	45
2 แผนภูมิแสดงสายงานบริหาร โรงเรียนขนาด 34 ห้องเรียนขึ้นไป.....	46
3 แผนภูมิโครงสร้างตามข้อเสนอแนะ.....	129

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย